

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
**Кама Тамагы муниципаль
районының
Тәмте
авыл жирлеге
Башкарма комитеты**

Кама Тамагы районы,
Тәмте авылы
тел. 8-(84377)- 31-1-76

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
**Камско-Устьинский
муниципальный район
Исполнительный комитет
Теньковского
сельского поселения**

Камско-Устьинский район,
с. Теньки
тел. 8-(84377)- 31-1-76

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2024 елның 23 октябре

КАРАР

№11

2025-2030 елларга Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлеге территориясендә «Төзекләндерү, энергетика нәтижәләлеген һәм юл куркынычсызлыгын арттыру» муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында». 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлеге Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Торак фондын, территориясен тышкы төзекләндерү һәм карап тоту кагыйдәләре», энергияне сак тоту һәм энергетика Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында ", Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында "Федераль законны,"Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 08.11.2007 елгы 257-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру чаралары планы Россия Федерациясе актлары, «Юл хәрәкәте иминлеге турында» 1995 елның 10 декабрэндәге 196-ФЗ номерлы Федераль законы белән

к а р а р б и р ә м:

1. «2025-2030 еллар чорына Тәмте авыл жирлеге территориясендә энергетика нәтижәләлеген, юл куркынычсызлыгын яхшырту» муниципаль максатчан программасын расларга.

2. Программаны финанслау, 2025 елдан башлап, Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлегенең муниципаль бюджетында каралган акчалар чикләрендә тиешле финанс елына гамәлгә ашырырга.

3. Әлеге қарар халыққа игълан ителергә тиеш.
4. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Тәмте авыл жырлеге башкарма
комитеты житәкчесе

И.А. Зиновьев

2025-2030 елларга «Кама Тамагы муниципаль районының
Тәмте авыл җирлеге территориясендә «Төзекләндерү,
энергетика нәтижәләлеген һәм юл куркынычсызлыгын
арттыру» муниципаль максатчан программасы»

Муниципаль максатчан программа паспорты

2025-2030 елларга «Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү, энергетик нәтижәлелекне һәм юл куркынычсызлыгын арттыру»

Программа атамасы	"Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге территориясендә 2025-2030 елларга төзекләндерү, энергетика нәтижәлелеген һәм юл куркынычсызлыгын арттыру" (алга таба текстта - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 сентябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон; "Энергияне сак тоту турында һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру хакында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында"2009 елның 23 ноябрдәгә 261-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясендә энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру буенча "энергияне сак тоту турында һәм энергетика нәтижәлелеген арттыру турында һәм аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында"Федераль законны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән чаралар планы Россия Федерациясе актлары»,»юл хәрәкәте иминлеге турында"1995елның 10 декабрдәгә 196-ФЗ номерлы Федераль законы, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2007 елның 8 ноябрдәгә 257-ФЗ номерлы Федераль закон
Программа җитәкчесе	Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның максатлары	<p>Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге территориясендә тәртипне, архитектура-сәнгать бизәлешен һәм санитария торышын саклау, комплекслы төзекләндерү системасын камилләштерү». Бистә халкының ялы һәм эшчәнлеге өчен уңайлы шартлар тудыру.</p> <p>Урамнарны яктырту, чөлтәрләргә һәм яктырту приборларын модернизацияләү исәбенә урамнарны яктырту приборлары ярдәмендә электр энергиясен куллануны киметү; урамнарны яктырту сыйфатын яхшырту; мемориалны карап тоту, гражданның яшәү шартларын яхшырту; урамнарны яктыртуның норматив һәм югары нәтижәле торышына китерү, урамнарны яктырту чөлтәрләренә ышанычлылыгын һәм озын</p>

	<p>гомерлелеген арттыру, поселокны тышкы яктыртуның эстетик төрен булдыру, юл хәрәкәте иминлеген булдыру, юл хәрәкәтендә катнашучыларны кисәтү, юл-транспорт травматизмын булдырмау;</p> <p>Төзекләндерү объектларын паспортлаштыруны тәэмин итү.</p>
Программаның бурычлары	<p>- территорияләрне карап тотуның бердәм тәртибен билгеләү;</p> <p>- физик һәм юридик затлар территорияләрен төзекләндерү чараларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү һәм аларның чисталык һәм тәртип саклаган өчен җаваплылыгын арттыру;</p> <p>- территорияләрдән файдалануны, аларны саклауны һәм төзекләндерүне контрольдә тотуны көчәйтү,</p> <p>авыл җирлеген урамнарда яктырту торышын яхшыртырга;</p> <p>челтәр эшенең ышанычлылыгын һәм озак булуын арттырырга;</p> <p>электр энергиясен экономияләү һәм эксплуатация чыгымнарын киметү исәбенә бюджет чыгымнарын киметергә;</p> <p>гражданның яшәү шартларын яхшыртырга;</p> <p>Юл хәрәкәте куркынычсызлыгын арттырырга</p> <p>Юл-транспорт иминлеген арттырырга</p> <p>авыл җирлеге юлларында балаларның имгәнүләрен булдырмау;</p> <p>автомобиль юлларында чокырлыкларны һәм башка житешсезлекләрне бетерү юлы белән урам-юл челтәрендә хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларын тәэмин итү,</p> <p>авыл җирлеген төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү;</p> <p>район территориясендә төзекләндерү объекттын тулысынча паспортлаштыруны үткәрү.</p>
Программаны тормышка ашыру сроклары	2025-2030 еллар
Программаның чаралары исемлеге	<p>Автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын тоту. Юлларны, кюветларны, жәяүлеләр өчен юлларны, күперләрне, тротуарларны төзекләндерү.</p> <p>торақ пунктлар урамнарын яктырту;</p> <p>Җирлекнең торақ пунктларын яшелләндерү һәм яшел утыртмаларны карау, агач һәм куаклар утырту, агарту, яшел үсентеләр утырту, палисадникларда, клумбаларда чөчәкләр утырту;</p>

	<p>Жирлөү урыннарын оештыру һәм карап тоту; Санап алынмаган чүплекләрне бетерү, территорияне чүп-чардан, пычрактан чистарту, торак пунктлар урамнарын кардан чистарту, чүп-чар чыгару; Янгын сүндерү сулыкларына килү юлларын яңартырга; халыкның күпләп ял итү урыннарын төзекләндерү; Ишегалды территорияләрен төзекләндерү дәрәжәсен күтөрү; торак йортларга якын килү һәм килү юлларын яхшырту; Бөөк Ватан сугышында катнашучыларга һәйкәлләр һәмobeliskлар реконструкцияләү һәм ремонтлау, балалар һәм спорт майданчыкларын төзекләндерү; -бәйрәм бизәлеше өчен урамнарны, баннерларны яктырту өчен бизәнү һәм иллюминацияләр; Су белән тәэмин итү; Районның торак пунктларында төзекләндерү объектларын паспортлаштыруны тәэмин итү.</p>
Башкаручылар Программаның төп чараларын	<p>- Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге башкарма комитеты»; - предприятиеләр һәм оешмалар җитәкчеләре (киләшү буенча); - ТИҮ рәисләре (киләшү буенча).</p>
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	<p>Программаны тормышка ашыру өчен финанслауның гомуми күләме 16295,35 мең сум тәшкил итә, шул исәптән еллар буенча: 2025 ел – 2562,20 мең сум 2026 ел – 2609,30 мең сум 2027 ел - 2658,90 мең сум 2028 ел – 2738,67 мең сум 2029 ел – 2820,83 мең сум 2030 ел – 2905,45 мең сум Искәрмә: Программаны финанслау күләме фаразланган характерга ия һәм тиешле дәрәжәдәге бюджетларны тиешле елга булдыруны исәпкә алып, шулай ук республика һәм район бюджетыннан чараларны уртак финанслауга акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып</p>
Программаның үтәлешен күзәтү һәм идарә итүне оештыру системасы	<p>- Программаның гомуми җитәкчелеген һәм аны гамәлгә ашыруның барышын күзәтүне Программа җитәкчесе башкара. Программа җитәкчесе ел саен Программаның чираттагы календарь елына беренче чираттагы чараларын төгәлләштерә һәм алдагы елга чаралар исемлеген проектлый. Программаны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп тору Программаның чараларын башкаручыларның гамәлләренә еллык мониторинг ясау системасыннан гыйбарәт.</p>

1. Проблеманың эчтәлеген һәм кирәклеген нигезләү

аны программа методлары белән хәл итү

Әлеге Программа торак пунктларын төзекләндерү, яшелләндерү, санитария торышын яхшырту һәм архитектура-сәнгать бизәлеше чараларын гамәлгә ашыру өчен төп чара булып тора, хәзерге авыл җирлеген тормыш белән тәмин итү системасы халык өчен кирәкле булган күп кенә үзара ярдәмчеләрдән тора. Аның урам утларын яктырту шундый ярдәмче булып тора.

Кагыйдә буларак, яшәүчегә аның конкрет яшәү зонасының яшәү һәм куркынычсызлык өчен нормаль шартлар белән тәмин ителүе мөһим. Энергия чыганаclarына чыгымнарның туктаусыз үсүе урам яктырту челтәрләрен эксплуатацияләгәндә чыгымнарны шактый киметергә һәм энергияне сак тотуны экономиялә нәтижәле режимда тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган урамнарны яктыртуны реконструкцияләү буенча нәтижәле чаралар үткөрү зарурлыгын арттыра. Энергия саклаучы җиһазларны куллану сизелерлек икътисади нәтижә бирәчәк.

Урам челтәре транспорт инфраструктурасының мөһим өлеше булып тора. Урамнарны яктырту, шәһәрнең төп урамнарында һәм квартал эчендәге территорияләрендә яктырткычларны һәм тышкы яктырту линияләрен алыштыру юл хәрәкәте куркынычсызлыгын арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Яктырту җайланмасын нәтижәле эксплуатацияләү электр энергиясен экономияләү һәм эксплуатация чыгымнарын киметү исәбенә бюджет чыгымнарын киметергә, челтәрләр эшенең ышанычлылыгын һәм озакка сузылуын арттырырга, гражданның яшәү шартларын яхшыртырга мөмкинлек бирәчәк.

Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеген төзекләндерү проблемаларын хәл итүгә программалы-максатчан якин килү кирәк, чөнки Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеген төзекләндерүнең комплекслы төзелеш системасыннан башка бистә халкының эшчәнлегә һәм ялы өчен уңайлы шартлар тәмин итүдә нинди дә булса мөһим нәтижәләргә ирешү мөмкин түгел. Администрация һәм предприятиеләр, учреждениеләр, ТИҮ рәисләре, поселокның торышын тәмин итүче һәм төзекләндерү белән шөгыльләнүче халык гамәлләренең төгәл килешенүе мөһим. Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеген төзекләндерү перспективасын билгеләү куелган бурычларны хәл итүгә акчалар тупларга мөмкинлек бирәчәк, аерым төзекләндерү элементларын ағымдагы ремонтлауга акча тотмаска ярдәм итәчәк.

Программаны финанс белән тәмин итү Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлегә бюджеты исәбенән гамәлгә ашырыла».

2. Программаның төп максатлары, бурычлары, гамәлгә ашыру сроклары.

Программаның максатлары һәм бурычлары түбәндәгеләр:

-Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлегә территориясендә тәртип, төзекләндерү, архитектура-сәнгать бизәлеше һәм санитария торышын тоту чараларын гамәлгә ашыру;

- халыкның яшәү өчен уңайлы мохит булдыру;

- ишегалды территорияләрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү, торак йортларга якин килү һәм килү юлларын яхшырту;

- территорияларне карап тотуның бердәм тәртибен билгеләү;
- күмү урыннарын карап тоту;
- физик һәм юридик затлар территорияларен төзекләндерү чараларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү һәм аларның чисталык һәм тәртип саклаган өчен җаваплылыгын арттыру;
- ишегалды, квартал эчендәге машина юлларын норматив таләпләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган дәрәжәгә кадәр торгызу һәм транспорт-эксплуатацияләү торышын күтәрү;
- кече архитектура формалары белән яңа хужалык, балалар һәм спорт мәйданчыклары булдыру һәм булганнарын төзекләндерү.
 - юлларны яктыртуны төзекләндерү һәм торгызу;
 - чөлтәрләрне һәм яктырту приборларын модернизацияләү исәбенә электр энергиясен урам яктырту приборлары ярдәмендә куллануны киметү;
 - урамнарны яктыртуның сыйфатын яхшырту;
 - гражданның яшәү шартларын һәм уңайлылыгын яхшырту;
 - урамнарны яктыртуны норматив һәм югары нәтиҗәле хәлгә китерү;
 - урам яктырту чөлтәрләренең ышанычлылыгын һәм озын гомерлелеген арттыру;
 - авыл җирлеген тышкы яктыртуның эстетик төрен булдыру;
 - юл хәрәкәте иминлеген арттыру;
 - авыл җирлеген төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү;
 - бистәнең дәрәжәсе кимү.

Юл хәрәкәте иминлеге планында Программаны гамәлгә ашыруның нигезе юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча куелган максатларга ирешүне тәмин итүнең хокукый, оештыру, финанс һәм башка төрләр булдыру, авыл җирлеге территориясендә юл-транспорт һәлакәтләрен шактый кыскарту булырга тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру сроклары - 2025-2030 еллар.

3. Программа чаралары системасы

Программа-максатчан чараларга түбәндәгеләр керә:

- территорияне җыештыру, территорияне чүп-чардан, пычрактан, кардан даими чистартуны, чүп-чарны чыгаруны, яшел утыртмаларны карауны да кертеп;
- тышкы төзекләндерү элементларының эчтәлегенә;
- яңа җайланмалар урнаштыру һәм ТБО мәйданчыкларын ремонтлау;
- контейнерлар һәм бункерлар сатып алу;
- җирләр урыннарын төзекләндерү;
- муниципаль берәмлек территориясен яшелләндерү;
- юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү;
- энергетика нәтиҗәлелеген арттыру;
- авыл җирлеге урамнарны яктырту җайланмасын урнаштыру.
- урамнар һәм автобуслар маршрутлары булган урамнарда дежур яктырту оештыру планлаштырыла.
- икенче дәрәжәдәге урамнарда яктылык ясарга,
- электр калканның ремонтларга,

- ут баганаларын алыштырырга һәм ремонтларга,
- күптарифлы счетчиклар билгеләргә.
- балалар травматизмын кисәтергә.
- жирлекнең юл челтәрен оештыруны камилләштерү.
- Программаны финанслау күләмен билгеләү һәм раслау;
- программаны гамәлгә ашыру хисабын, мөгълүмати-аналитик материалларны әзерләү;
- Программа бурычларын һәм максатларын яктыртуга, Программаны гамәлгә ашыруның барышы турында халыкка җиткерүне оештыру.

Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл җирлеге территориясендә халыкның ялы һәм эшләве өчен уңайлы шартлар тудыру көтелә.

Программаның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр буенча бәяләнә:

- муниципаль берәмлек халкын төзекләндерү эшләренә җәлеп итү проценты;
- жирлек предприятиеләрен һәм оешмаларын төзекләндерү эшләренә җәлеп итү проценты;
- жирлекне һәм предприятиеләрне - инженерлык челтәрләре хужаларын төзекләндерүне тәмин итүче предприятиеләрнең үзара эшчәнлек дәрәжәсе;
- муниципаль берәмлекнең төзеклеге дәрәжәсе (авыл җирлеген яхшыртылган өслекле автомобиль юллары, тышкы яктырту челтәрләре, яшел утыртмалар, балалар өчен уен мәйданчыклары булган автомобиль юллары белән тәмин итү).

4. Программа чараларын ресурслары белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау муниципаль бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла. 2025-2030 елларда планлаштырыла торган чыгымнарның гомуми суммасы – 16295,35 мең сум.

5. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру Программа паспортында күрсәтелгән төп чараларны башкаручыларның барысы тарафыннан да гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

керемнәр һәм чыгымнар сметасын булдыру;

-югарырак органнар бюджетларыннан акчалар бүлеп бирүне килештерү;

- урамнарны яктырту челтәрләрен карап тоту, ремонтлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча муниципаль заказлар үтәүче оешмаларны билгеләү өчен конкурслар үткөрү, контрактлар төзү һәм аларны гамәлгә ашыру;

-программаны гамәлгә ашыруны тәмин итүче норматив - хокукый актлар эшләү;

- программаны гамәлгә ашыруда катнашучы оешмалар эшчәнлеген координацияләү;

-2025-2030 елларга Тәмте авыл җирлеге территориясендә энергияне сак тоту һәм урамнарны яктыртуның энергетик нәтижәлелеген арттыру өлкәсендә озак сроклы максатчан программаны гамәлгә ашыруны тикшереп торы.

Әлеге Программаны гамәлгә ашыруның төп координаторы - Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлеге башкарма комитеты».

6. Программа белән идарә итүне оештыру, аны гамәлгә ашыруның барышын тикшереп торы

Программа чараларын вакытында һәм сыйфатлы үтәгән, аны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелгән финанс чараларын рациональ файдаланган өчен жаваплылык «Башкаручылар» графасында күрсәтелгән оешмалар һәм ведомстволар китерә.

7. Программаның ахыргы нәтижеләре көтелә.

Программалы чараларны гамәлгә ашыру балалар һәм спорт мәйданчыкларын төзекләндерергә, рөхсәтсез чүплекләргә бетерергә, Бөек Ватан сугышында катнашучыларга һәйкәл-обелискны яңартырга, күмү урыннарын карап тотуны яхшыртырга, янгын сулыкларына килү юлларын төзекләндерергә мөмкинлек бирәчәк. Территорияне яшелләндерү, ел саен агачлар һәм куаклар утыртырга, шулай ук энергия саклаучы технологияләр кертү, социаль эффект, травматизмны киметү, транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәте куркынычсызлыгын арттыру исәбенә агымдагы эксплуатация чыгымнарын киметүдән икътисади файда алырга.

Юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучыларның һәм яраланучыларның саны юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый тәрбиясе, юл-транспорт һәлакәтләренең хәвеф-хәтәр дәрәжәсе кимү, хәрәкәт тизлеген оптимальләштерү, транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен югары куркыныч булган урыннарда контрольдә тотуны тәмин итү, урам-юл челтәрендә куркынычсыз хәрәкәт шартларын тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрендә зыян күрүчеләр өчен зыяннарның авырлыгын киметү һәм юл-транспорт һәлакәтләрен ачыклау системаларын кертү нәтижәсендә юл һәлакәтләренең куркынычын киметү нәтижәсендә килеп чыга.

Муниципаль берәмлектә яшәүчеләргә үз кече Ватанына карата мөхәббәт һәм хөрмәт, Кама Тамагы муниципаль районының Тәмте авыл жирлеге территориясендә чисталык һәм тәртип саклауга уңай караш.